

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami vynaloženými na vybrané investičné akcie v kapitole Ministerstva školstva SR

Kontrola bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2007 a jej účelom bolo zistiť stav v zabezpečení prípravy a realizácie vybraných investičných akcií financovaných z kapitoly Ministerstva školstva SR, z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov na ich prípravu a realizáciu. Kontrolované obdobie bolo od 01.12.1997 do 31.12.2006

Subjektmi kontroly boli: Slovenská technická univerzita Bratislava, Centrum vedecko-technických informácií SR, Krajský školský úrad v Nitre a Krajský úrad v Nitre. Správa obsahuje aj vyhodnotenie podkladov, ktoré boli vyžiadané od Ministerstva školstva SR.

Predmetom kontroly bolo:

- úroveň prípravy vybraných investičných akcií,
- správnosť financovania, oprávnenosť a hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov na realizáciu investičných akcií,
- stav správy a ochrany majetku,
- úroveň kontrolnej činnosti.

Z podkladov poskytnutých Ministerstvom školstva SR vyplýva, že v rozpočte kapitoly na rok 2007 je zaradených 124 stavieb s celkovými nákladmi 6 129,1 mil. Sk, pričom do 31.12.2006 boli na ne čerpané výdavky v sume 1 710,1 mil. Sk, čo je 27,9 % z celkových rozpočtovaných nákladov. Pre ich ukončenie je potrebné ešte realizovať práce a dodávky v sume 4 418,2 mil. Sk.

Nedostatok finančných prostriedkov vyčleňovaných na jednotlivé stavby, resp. začínanie nových stavieb bez toho, aby by bola v rozpočte primerane finančne krytá ich realizácia v stanovených termínoch, v konečnom dôsledku spôsobujú zvyšovanie pôvodne rozpočtovaných nákladov a predlžovanie doby realizácie.

Kontrolou vybraných investičných akcií v kapitole Ministerstva školstva SR bolo zistené, že na zmeny cien a termínov ich dokončenia mala vplyv aj nevyjasnenosť zámerov ich využitia, nedostatočná príprava, nedôsledná dozorová činnosť a najmä nedostatok finančných prostriedkov na ich realizáciu.

Výber stavieb bol uskutočnený neštatistickou metódou na základe objemu rozpočtových nákladov, preinvestovaných prostriedkov, navýšenia ceny, termínov predlžovania výstavby.

Slovenská technická univerzita Bratislava

Pôvodné obstarávacie ceny, dohodnuté na základe zmlúv, stúpili v porovnaní so skutočnými nákladmi počas realizácie stavby „Rekonštrukcia Mýtňa 28-34“ o 53 171,7 tis. Sk, čo predstavovalo nárast ceny o 37,7 %.

Financovanie predprojektovej a projektovej prípravy v Slovenskej technickej univerzite Bratislava predstavovalo 5 146,7 tis. Sk a realizácia stavby 193 965 tis. Sk. Celková hodnota diela s predprojektovou, projektovou prípravou a realizáciou bola 199 111,8 tis. Sk. Zvýšenie ceny stavby ovplyvnili najmä:

- zmena zákona o dani z pridanej hodnoty o 5 345,6 tis. Sk;
- navyše práce, realizované počas výstavby diela v sume 32 000,5 tis. Sk, ktoré pozostávali najmä z búracích prác, zvýšeného odvozu sate, poplatku za skládku sate, zateplenia podkrovia, sádkokartonového podhládu na základe zmeny požiarnej normy, výstuže mazaním z betónov a nivelácie povrchov podláh;
- indexácia cien stavebných prác, materiálov a výrobkov spotrebovaných v stavebníctve za obdobie realizácie bola 13 014,4 tis. Sk;
- neproduktívne náklady - v dôsledku posunu termínov dokončenia rekonštrukcie stavby o 15 mesiacov vznikli neproduktívne náklady v celkovej výške 1 185,5 tis. Sk za spotrebu elektrickej energie, vodné, stočné, za strážnu službu a iné.

Kontrolou dokumentácie o priebehu a realizácii stavby neboli zistené nedostatky. Stavba bola ukončená a slúži svojmu účelu.

Centrum vedecko-technických informácií SR

Zmeny pôvodnej obstarávacej ceny, dohodnutej na základe zmlúv, ovplyvnili najmä: navyše práce, zmena sadzby DPH, zmena koncepcie využitia „Novostavby CVTI SR“ a indexácia cien.

Cena projektových prác bola vyššia o 46,31 % v porovnaní s cenou dohodnutou v pôvodnej zmluve o 8 290,2 tis. Sk. Zmena sadzby DPH ovplyvnila projektovú dokumentáciu o 619,4 tis. Sk. Projektové práce sa menili tiež z dôvodu nejasnej koncepcie využitia diela - v priebehu realizácie boli vyhotovené niektoré nové štúdie interiéru v celkovej sume 231,5 tis. Sk.

Nedostatočná príprava výstavby ovplyvnila cenu diela a posunula termíny ukončenia diela. Súťaž pre výber dodávateľa stavby bola vyhlásená v štádiu projektovej prípravy. Zadávacím podkladom pre výber zhotoviteľa bola projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie. Centrum vedecko-technických informácií SR nedodržalo podmienku stanovenú pre vecne usmerňované ceny, čím porušilo zákon o cenách. Následne po uzatvorení zmluvy bola cena za realizáciu stavby menená dodatkom k zmluve, ktorým bola zvýšená o 33 161,2 tis. Sk, t. j. o 12,9 %.

Ďalšie zvýšenie ceny ovplyvnilo neustále pozastavovanie výstavby, pričom bolo nutné demontovať a znovu montovať žeriav a žeriavové dráhy, osobitne hradiť zabezpečenie staveniska strážnou službou v čase, keď sa nestavalo. Zhotoviteľ fakturoval navyše práce na tomto objekte v celkovej výške 3 223,8 tis. Sk.

Zhotoviteľ navrhol úpravu ceny diela s použitím indexov nárastu cien stavebných prác, materiálov a výrobkov vydávaných Štatistickým úradom SR v roku 2000, i keď cena diela bola uzatvorená v ZoD ako cena maximálna. Index nárastu cien zhotoviteľ uplatnil v čase, keď bolo

vyfakturovaných 19,80 % z pôvodnej ceny diela v sume 256 927,6 tis. Sk. Zmluvne dohodnutý index nárastu cien (do ukončenia kontroly) bol v sume 124 928,7 tis. Sk. Index nárastu cien bol vypočítaný z upravenej ceny diela v sume 444 359 tis. Sk. Práce nezrealizované v roku 2006 v sume 132 699,5 tis. Sk budú následne upravené o schválený index aj v roku 2007.

Fyzickou kontrolou na stavbe bolo zistené zatekanie v druhom podzemnom podlaží, ktoré malo slúžiť na uskladnenie knižničných fondov. Priesak vody bol v takom rozsahu, že sa do týchto priestorov dalo v stúpiť len na provizórnej látke. Dodávateľ robil opatrenia na zamedzenie priesakov, avšak do ukončenia kontroly tieto nedostatky neboli odstránené a priestor v tomto stave pre uskladnenie knižničných fondov nie je vhodný.

Základná škola Veľký Lapáš a Základná škola Bešeňov

Podľa menovitého zoznamu stavieb Ministerstva školstva SR boli pre Krajský školský úrad Nitra rozpočtové náklady schválené pre dve stavby:

- 12 triedna Základná škola Veľký Lapáš - vo výške 160 076 tis. Sk, s termínom začatia stavby 10/1995 a s termínom ukončenia 10/2005. Od začiatku výstavby do 31.12.2006 boli pridelené finančné prostriedky vo výške 83 556 tis. Sk. Podľa dočasného kolaudačného rozhodnutia, ústneho vyjadrenia riaditeľa školy a fyzickou obhliadkou bolo zistené, že stavba v pôvodnom rozsahu v zmysle ZoD nebola ukončená. Vyučovanie žiakov školy sa uskutočňuje v dostavanej časti objektu školy (v projekte označenej ako „C“). Nakoľko užívaná časť budovy školy nemá jedáleň, pre účely stravovania slúži ako výdajňa stravy miestnosť, ktorá bola pôvodne určená na chemické laboratórium. Základná škola Veľký Lapáš nemá dostavanú telocvičňu;
- 12 triedna Základná škola Bešeňov - vo výške 108 984 tis. Sk, s termínom začatia stavby 5/1989, s termínom ukončenia 12/2005 a predĺžením stavby do 12/2008. Od začiatku výstavby do 31.12.2006 boli pridelené finančné prostriedky vo výške 108 978 tis. Sk. Obcou Bešeňov bola v roku 2003 povolená zmena stavby spočívajúca v umiestnení materskej školy na prízemí novostavby a v roku 2005 boli vydané dve povolenia na zmenu termínu dokončenia stavby s predĺžením do konca roku 2006 a zmenu stavebníka, ktorým sa po delimitácii stal Krajský školský úrad Nitra. Užívanie stavieb pre stavebníka Okresný úrad Nitra bolo povolené obcou Bešeňov dvomi kolaudačnými rozhodnutiami v roku 2006.

Na záver treba uviesť, že v Základnej škole Bešeňov pred začatím stavby v školskom roku 1995/1996 bolo 161 žiakov, v období ukončenia stavby v školskom roku 2006/2007 základnú školu navštevovalo iba 46 žiakov. Priestory základnej školy boli do ukončenia kontroly využívané iba na 50 %.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi zástupcami kontrolovaných subjektov. Na odstránenie nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude následne kontrolované.